

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SKUVLEN- JA OAHPPAMATERIÁLADOAIMMAHAT
KOULUTUS- JA OPPIMATERIAALITOIMISTO

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

SAAMEN KIELIKYLPY KOULUSSA – MITEN TUEN OMAA KIELTÄ JA KULTTUURIA saamelaisopetuksen henkilöstökoulutushanke 2015

Oulun yliopiston Giellagas-instituutti ja Saamelaiskäräjät järjestivät vuoden 2015 aikana Opetushallituksen rahoittaman saamelaisopetuksen ja saamelaisen varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnatun kielikylpyopetusta kehittävän koulutushankkeen. Hankkeella edistettiin saamelaisopetuksen henkilöstön pedagogisia ja aineenhallinnallisia taitoja. Mukana yhteistyössä olivat myös Saamelainen korkeakoulu (Sámi allaskuvla) ja Vaasan yliopisto.

Koulutuksessa kehitettiin sekä teorialuentoja että yhteistoiminnallisten työpajojen avulla uusia saamen kielen ja kulttuurin huomioivia pedagogisia käytäntöjä. Näiden myötä opettajilla on mahdollisuus parantaa oppimisen laatua ja oppimistuloksia sekä edistää saamen kielen ja kulttuurin asemaa kouluyhteisössä. Neljään koulutustapaamiseen osallistuneet opiskelijat saivat perustavat tiedot kielikylpyopetuksen teoriasta, käytännön toteutuksesta, kokemuksista ja oppimistuloksista sekä siitä, miten tämä tieto on sovellettavissa saamelaisopetukseen. Koulutuksen avulla osallistujat valmistautuivat esi- ja perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien käyttöön ottamiseen ja tutustuivat kielen oppimista edistäviin opetusmenetelmiin. Hanke toimi osana Saamelaiskäräjien, kuntien ja koulujen tekemää yhteistyötä ja antoi saamelaisopetus- ja varhaiskasvatushenkilöstölle verkostoitumismahdollisuuksia sekä loi entistä tiiviimpiä tiedonvaihdon käytäntöjä. Saamelaisopettajat ja varhaiskasvattajat pääsivät jakamaan ajatuksiaan ja osaamistaan sekä ratkomaan käytännön työssä esiin tulleita kysymyksiä yhdessä. Lähiopetustapaamisten aikana käydyt keskustelut edistivät oppimisen lisäksi myös työssä jaksamista.

Koulutushankkeeseen osallistui 37 opiskelijaa ja heistä 35 suoritti kuuden opintopisteen laajuiset yliopisto-opinnot kokonaan. Saamelaiskäräjät dokumentoi koulutushankkeen aikana tehdyn työn toimittamalla saamen kielikylpyopetusta käsittelevän resurssikirjan saamelaisopetuksessa toimivien opettajien ja varhaiskasvattajien käyttöön. Kirjan on määrä ilmestyä vuoden 2016 aikana. Hanketta rahoittavat Opetushallitus ja Oulun yliopiston Giellagas-instituutti.

Koulutus järjestettiin vuoden 2015 aikana neljänä teemoitettuna kahden päivän tapaamisena Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksessa, Inarissa:

27.–28.2.2015 Varhainen täydellinen kielikylpy Suomessa. Koulutuspäivien työkielinä olivat pohjois- ja inarinsaame sekä suomi.

Aihepiirit ja luennoitsijat: Kielikylpy ja kaksikielisyys kielenelvytyskontekstissa. *Annika Pasanen, tutkija, Helsingin yliopisto.* Miksi ja minkälaista kielikylpyopetusta saamelaisyhteisö tarvitsee? *Torkel Rasmussen, FT, 1. amanuenssi, Sámi allaskuvla.* Varhainen täydellinen kielikylpy Suomessa. *Annika Peltoniemi, tutkimusamanuenssi, Pohjoismaisten kielten laitos, Vaasan yliopisto.* Kielikylpyopetuksen tilanne saamelaisten kotiseutualueen kunnissa. Kielikylpykoulutuksen tarve – tulevaisuuden saamelaisopetus ja opetussuunnitelmatyö, *Laura Arola.*

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SKUVLEN- JA OAHPPAMATERIÁLADOAIMMAHAT
KOULUTUS- JA OPPIMATERIAALITOIMISTO

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

24.–25.4.2015 Saamenkielisen kielikyllyn perusteet. Koulutuspäivien aikana työkielenä olivat norja, englanti, suomi, pohjois- ja inarinsaame. Tilaisuudessa käytettiin tulkkeja.

Aihepiirit ja luennoitsija: Saamen kieli opetuksessa, 1. ja 2. kieli. Kaksikielisyys pedagogisesta näkökulmasta. Perheiden, lähiyhteisön, varhaiskasvatuksen ja koulun rooli kielen kehittymisessä. Kielikylpy ja muita kaksikielisen opetuksen malleja. *Kamil Øzerk, professori, Sámi Allaskuvla/ Oslon yliopisto.*

6.-7.11.2015 Konkreettiset kielikylpymenetelmät saamelaisopetuksessa. Koulutuspäivien aikana työkielenä olivat pohjois- ja inarinsaame sekä suomi. Tilaisuudessa käytettiin tulkkeja.

Aihepiirit ja luennoitsijat: Miten saamme lapset oppimaan ja käyttämään kieltä? Työmenetelmiä ja kokemuksia. *Oahptii Inga/ Inga Guttorm, luokanopettaja/ Utsjoki.* Mikä saamen kielen oppimisessa on vaikeaa I? *Ánte Aikio, professori/ Sámi allaskuvla.* Lapsi kielenoppijana – työmenetelmiä ja kokemuksia varhaiskasvatuksesta ja alkuopetuksesta. *Aura Pieski, saamenkielisen luokanopettaja/ Utsjoki.* Mitä tiedämme saamelaislasten vanhempien pohjoissaamen kielen tilanteesta Enontekiöllä ja Inarissa? *Magreta Sara, saamen kielen pääaineopiskelija, Oulun yliopisto/ Giellagas-instituutti.*

Kaksikielisille/saamenkielisille lapsille tyypillisiä kielellisiä haasteita. *Berit-Ellen Juuso, saamen kielen lehtori/ Enontekiö.* Miten saada lapset oppimaan ja puhumaan saamea kaupunkiympäristössä? *Maila Vaarala, lastentarhanopettaja, Snellman-Mäntylän päiväkotij/ Oulu.* Kielipesästä kouluopetukseen, inarinsaame kielikylpylasten opetuskielenä – työmenetelmiä ja kokemuksia. *Petra Kuuva, luokanopettaja/ Inarin koulu.* Aikuisopiskelijat inarinsaamen kielikylvyssä – työmenetelmiä ja kokemuksia. *Anna Morottaja, inarinsaamen kielen opettaja/ Saamelaisalueen koulutuskeskus.*

11.–12.12.2015 saamen kielikylvillä aktiiviseksi kielenkäyttäjäksi. Koulutuspäivien aikana työkielenä olivat pohjois- ja inarinsaame sekä suomi. Tilaisuudessa käytettiin tulkkeja.

Aihepiirit ja luennoitsijat: Mikä saamen kielen oppimisessa on vaikeaa II? *Ánte Aikio, professori/ Sámi allaskuvla.* Koulun kielimaisema ja saamelaisopetuksen pedagogiikka – miksi saamen kielen näkyminen koulussa on tärkeää? *Inker-Anni Linkola, ylitarkastaja/ Saamelaisarkisto.* Tietotekniikka opetuksen apuvälineenä – työmenetelmiä ja kokemuksia. *Elle-Máret Näkkäljärvi, saamen kielen opettaja/ Inarin koulu.* Reformipedagogiset ja konstruktivistiset opetusmenetelmät kielikylpyopetuksessa. *Rauni Äärelä, luokanopettaja/ Sodankylä, tohtorikoulutettava/ Lapin yliopisto.* Mikä on Kuati.fi? *Raija Lehtola, suunnittelija/ Saamelaiskäräjät.* E-girjin digitaaliset materiaalit ja saamenkielisten oppimateriaalien tulevaisuus. *Toivo West, luokanopettaja/ Utsjoki.*

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'Gǵ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

SKUVLEN- JA OAHPPAMATERIÁLADOAIMMAHAT
KOULUTUS- JA OPPIMATERIAALITOIMISTO

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

